

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 10207 af 01/12/2004 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse C-39-04 om forbrugsgoder - kunstige øjenvipper - manglende hårvækst - psykisk belastning - hjælpemidler

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 3500222-04

Ankestyrelsens principafgørelse C-39-04 om forbrugsgoder - kunstige øjenvipper - manglende hårvækst - psykisk belastning - hjælpemidler

Resume:

En kvinde, som led af en sygdom, der medførte totalt hårtab, var efter en konkret vurdering berettiget til at få hjælp til udgifterne til køb af kunstige øjenvipper efter servicelovens forbrugsgoderegerler. Hjælpen skulle udgøre de fulde anskaffelsesudgifter.

Der blev særligt lagt vægt på, at de kunstige øjenvipper kunne købes i en almindelig butik, og på, at der var tale om et produkt, som var fremstillet med henblik på almindeligt forbrug.

Videre blev der lagt vægt på den psykiske belastning, som kvinden følte, når hun befandt sig i sociale sammenhænge og ikke brugte de kunstige øjenvipper, og på, at øjenvipperne var placeret et meget synligt sted, hvor man ikke anvendte beklædning eller lignende, som kunne skjule de manglende øjenvipper. *)

Love:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004 - § 97, stk. 1, § 98, stk. 1, § 98, stk. 3, § 98, stk. 4 og § 98, stk. 6

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 113, stk. 1, § 113, stk. 2, § 113, stk. 3, § 113, stk. 5 og § 112, stk. 1

Note:

*) se også SM C-24-02

* * * * *

Sagsfremstilling:

Sagen drejede sig om en 23-årig kvinde, som led af sygdommen alopecia, der medførte tab af al hårvækst. Hun havde på denne baggrund siden 13-års alderen fået bevilget paryk i henhold til servicelovens § 97.

Kvinden søgte kommunen om bevilling af kunstige øjenvipper efter servicelovens § 97, da hun mente, at brugen af øjenvipper i meget høj grad var med til at give hende et normalt udseende og skjule hendes handicap. Der var tale om et kosmetisk hjælpemiddel ligesom en paryk. Det var oplyst, at der var tale om en udgift på ca. 390 kr. pr. måned, idet et sæt øjenvipper kostede 65 kr., og en pakke svarede til ca. 5 dages forbrug.

Kvinden købte de kunstige øjenvipper i en almindelig butik. Der var tale om et produkt, som var fremstillet med henblik på almindeligt forbrug. Produktet var beregnet til enten at sætte udenpå egne øjenvipper f.eks. til forlængelse af disse eller til at benytte, hvis man ikke havde nogen øjenvipper.

Kommunen gav afslag på kvindens ansøgning. Afslaget var begrundet med, at kunstige øjenvipper ikke blev betragtet som et hjælpemiddel, jf. servicelovens § 97. Det var en betingelse for at få støtte efter hjælpemiddelbestemmelsen, at der var tale om produkter, som var fremstillet med henblik på at afhjælpe en svær fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Kunstige øjenvipper sås ikke som værende et produkt,

der var fremstillet med det formål. Kommunen henviste herved til SM C-16-02 om tatovering/mikropigmentering af bryn og vipper.

Kommunen begrundede videre afslaget med, at manglende øjenvipper ikke skønnedes at være vansirende i en sådan grad, at der kunne ydes støtte hertil. Kommunen drog herved en parallel til, at der kunne ydes støtte efter servicelovens § 97 til paryk ved varigt vansirende skaldethed. Problemet med manglende øjenvipper skønnedes at være af en kosmetisk art, som der ikke i henhold til hjælpemiddelreglerne var mulighed for at yde støtte til.

I kvindens klage til nævnet beskrev hun sin sygdom, som ikke var fysisk hård, men psykisk en meget stor belastning. I et samfund, hvor udseendet unægtelig spillede en stor rolle, var det svært ikke at have det, der kaldtes et normalt udseende - at være vansiret. Kvinden blev sat i mange ubehagelige situationer på grund af de manglende vipper og bryn. F.eks. havde hun flere gange oplevet, at fremmede havde henvendt sig til hende blot for at spørge, hvad der var i vejen med hende. Dette gjorde hende utroligt forlegen. De kunstige øjenvipper afhjælp i høj grad følgerne af en varigt nedsat psykisk funktionsevne.

Nævnet ændrede kommunens afgørelse og fandt, at kvinden var berettiget til økonomisk hjælp til kunstige øjenvipper efter servicelovens § 97.

Nævnet henviste til ordlyden af servicelovens § 97, stk. 1, nr. 1-2, og til hjælpemiddelbekendtgørelsens § 1, stk. 2. Herefter anførtes det, at det efter nævnets opfattelse ikke kunne afvises, at de kunstige øjenvipper kunne anses for et produkt som anført i hjælpemiddelbekendtgørelsens § 1, stk. 2, i modsætning til den i SM C-16-02 omhandlede tatovering eller mikropigmentering, som ikke kunne anses for et sådant produkt.

Nævnet henviste herefter til SM 0-116-94 om støtte til en lægprotese, som efter nævnets opfattelse viste, at der skulle meget til i retning af vansiring, før et tilfælde kunne sidestilles med vansirende skaldethed.

I denne sag lagde nævnet afgørende vægt på kvindens alder og de psykiske belastninger, som hun omtalte i klagen til nævnet. På denne baggrund fandtes manglende øjenvipper at være vansirende for kvinden, og i hendes situation kunne der derfor sammenlignes med den foreliggende vansirende skaldethed, der havde begrundet støtte til paryk.

I kommunens klage til Ankestyrelsen var det bl.a. anført, at man mente, at sagen havde principiel betydning for vurderingen af, hvornår der var tale om så betydelige kosmetiske vansirende følger af sygdom og lignende, at der kunne bevilges støtte til et kosmetisk hjælpemiddel efter hjælpemiddelreglerne, jf. servicelovens § 97 eller § 98. Kommunen var opmærksom på, at det altid var en konkret vurdering, om der var tale om kosmetisk vansirende følger.

Kommunen mente alligevel, at der var behov for, at Ankestyrelsen behandlede sagen. Baggrunden var, at der for tiden blev søgt om nye typer af kosmetiske hjælpemidler som f.eks. kunstige øjenvipper og negle. Baggrunden for ansøgningerne var typisk, at det var psykisk belastende for ansøger ikke at have øjenvipper, negle m.v. Kommunen mente derfor, at der var behov for yderligere retningslinjer for, hvornår følgerne af en sygdom og lignende var så kosmetisk vansirende, at der kunne ydes støtte til at afhjælpe disse efter hjælpemiddelreglerne.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, om kvinden var berettiget til hjælp til kunstige øjenvipper efter servicelovens §§ 97-98 om hjælpemidler og forbrugsgoder.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at kvinden efter en konkret vurdering var berettiget til at få hjælp til udgifterne til køb af kunstige øjenvipper efter servicelovens forbrugsgoderegler. Hjælpen skulle udgøre de fulde anskaffelsesudgifter.

Begrundelsen for afgørelsen var, at kunstige øjenvipper var at betragte som et forbrugsgode, som efter en konkret vurdering i kvindens tilfælde i væsentlig grad afhjalp de varige følger af den nedsatte funktionsevne og i væsentlig grad lettede den daglige tilværelse. For kvinden fandtes de kunstige øjenvipper herudover udelukkende at være et forbrugsgode, der fungerede som et hjælpemiddel til at afhjælpe den nedsatte funktionsevne.

Vedrørende vurderingen af, at de kunstige øjenvipper var at betragte som et forbrugsgode, lagde Ankestyrelsen vægt på definitionen af forbrugsgoder i hjælpemiddelbekendtgørelsen. Videre blev der lagt vægt på, at de kunstige øjenvipper ifølge det i sagen oplyste kunne købes i en almindelig butik. Der var tale om et produkt, som var fremstillet med henblik på almindeligt forbrug. Produktet var beregnet til enten at sætte udenpå egne øjenvipper f.eks. til forlængelse af disse eller til at benytte, hvis man ikke havde nogen øjenvipper.

Vedrørende vurderingen af lovens væsentlighedskriterium og af, at de kunstige øjenvipper for kvinden udelukkende fungerede som et hjælpemiddel til at afhjælpe funktionsnedsættelsen, lagde Ankestyrelsen vægt på det oplyste om kvindens lidelse alopecia, som medførte totalt hårtab.

Videre lagde Ankestyrelsen vægt på, at kvindens udseende uden de kunstige øjenvipper adskilte sig markant fra andre menneskers udseende, hvorfor hun ifølge egne oplysninger følte sig meget psykisk belastet, når hun befandt sig i sociale sammenhænge.

Ankestyrelsen lagde herudover vægt på, at de kunstige øjenvipper var placeret et meget synligt sted, hvor man ikke anvendte beklædning eller lignende, som kunne skjule de manglende øjenvipper, og på, at kvinden skulle anvende de kunstige øjenvipper dagligt.

Endelig lagde Ankestyrelsen vægt på, at kvinden ikke kunne benytte de kunstige øjenvipper efter deres formål som forbrugsgode, men at øjenvipperne alene benyttedes for at afhjælpe funktionsnedsættelsen som følge af sygdommen alopecia.

Ankestyrelsen tiltrådte således det sociale nævns afgørelse, men med en anden hjemmel og en anden begrundelse.